

Lo Somatent

DIARI REGIONALISTA Y D' AVISOS Y NOTICIAS

Any XIII

Reus Divendres 4 de Mars de 1898

Núm. 3.490

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Reus, un mes. . . . . Ptas. 3'50
n provincies trimestre. 7
Extranger y Ultramar 7
Anònims, a preus convencionals.

Administració y Redacció

PLASSA DE LA CONSTITUCIÓ, (PORXOS)

PUNTS DE SUSCRIPCIÓ

En la Administració d' aquest diari y en las principals llibreries d' aquesta ciutat y de fora.
En Barcelona, litografia Mallofré, carrer Junquera, 6.
No s' retornan los originals encara que no s' publiquin.

Farmacia Serra

La que paga més contribució de la provincia

FARMACIA OBERTA TOTA LA NIT

Arrabal Santa Anna, número 80, prop á la plassa de Catalunya

Tos

Desapareix ràpidament usant lo

Tos

XEROP SERRA

No conté opi ni morfina, per lo que pot administrarse als noys sens cap perill. Vegis lo prospecte.

Tos

FARMACIA SERRA.

Oberta tota la nit.

Tos

AVÍS

Lo taller y botiga de marmolista y esculptor de Viuda y fills de Agustí Auqué, del carrer de Monterols número 25, s' ha traslladat á la plassa de la Constitució, número 17 y Galanas, 1.

Especialitat en xamaneyas, panteons y tot lo referent en marbres del país y extranjers.

D. EDUART BORRÁS PEDRÉT

METJE-CIRURJIA

ha traslladat sa habitació y despaig al Arrabal de Santa Anna número 45, Reus.

Vinyas Americanas

DE

Marcial Ombrás (Propietari)

Avinguda del ferro-carril, Figueras, (Girona)

Barbats y estacas en venta, rer milions.—Preus reduhits y autenticitat garantizada.—Cinch milions d' estacas, y un milió de barbats.

L' ADVOCAT

Don Bienvenido Pascó Tarrech

ha establert son despaig en l' entressuelo de la casa núm. 1 del carrer Arrabal de Santa Anna, (cantonada á la de Monterols) y té l' gust d' oferir sos serveys á sos coneguts y amichs y al públich.

Horas de despaig: de 10 á 11 y de 6 á 8.

SECCIÓ DOCTRINAL

Un diputat catalanista

De nostre apreciat company *La Renaixensa* copiém la següent importantíssima noticia:

Per iniciativa del Centre Catalanista de Vilafranca del Panadés, nostres companys de dita comarca han resolt concorre á las vinentas eleccions de diputats á Corts, presentant un candidat catalanista per l' esmentat districte. De conformitat ab lo acordat en la Assamblea de Reus, després de consultada la Junta Permanent de la Unió, ha designat per candidat al respectable

catedràtich d' aquesta Unieersitat y eminent company de causa D. Joan J. Permanyer y Ayats.

Ahir tarde una nombrosa comissió composta d' importants personalitats de la referida comarca ó en ella influents, visitá á dit senyor pera oferirli la representació á Corts del districte de Vilafranca. Lo nostre amich va manifestar als comissionistas que agrahia ab tota la seva ánima semblant ofrena, honrosíssima pera éll, encare que la considerava com una càrrega pesada y superior á las sevas forses; mes que, no obstant, disposat sempre á fer tota mena de sacrificis pera la causa de Catalunya, se creya obligat á acceptar lo lloch que se li senyalava.

No cal en aquesta ocasió parlar del candidat que prou es conegut y estimat de tots los bons catalans. Prova d' aixó es l' entusiasme ab que ha sigut rebuda aquesta candidatura per totas las personas del districte de Vilafranca, aixís las independents com les que ab tot perteneixer á diferents partits conservan prou amor patri per no volerse subjectar á las imposicions del caciquisme.

Felicitem al districte de Vilafranca per l' hermos exemple de civisme que s' proposa donar.

Lo pas donat pels catalanistas de Vilafranca es un pas atrevidíssim que cal meditarlo molt á fi de que resulti donat en terra ferma y que per cualsevol causa ó efecte imprevist no puga resultar en mal de l' idea que ab tant d' entusiasme y bona fé tots venim defensant.

La votació ó elecció d' un diputat catalanista suposa més ó menos explícitament lo regoneixement de la legalitat establerta en la lluyta pacífica pel mellor govern del Estat; desde aqueix moment entra donchs lo catalanisme á formar part de las diversas forsas que lluytan pera la reforma de los lleys que avuy regeixen l' Estat espanyol y quin centre comú d' operacions resideix á Madrid, ja que allí es precis dirigir-se pera que l' influencia de cada agrupació puga sortir lo desitjat efecte. Lo catalanisme, donchs, va á Madrid á tractar d' imposarse entre 'ls diversos grupos polítichs que s' disputan lo govern del Estat.

Estém, donchs, de fet en lo terreno de la política espanyola, y no serém nosaltres qui ens hi oposarém, ja que aquesta resolució està conforme ab lo acordat en la Assamblea Catalanista que en nostra ciutat se celebrá. Nostres reflexions van sols encaminadas á evitar que la marxa progressiva del catalanisme no s' torsi en aquest pas donat que á tants perills está exposat, y mes avuy en que á totas llums y per tothom se regoneix que l' actual sistema parlamentari es una farsa, farsa en sos procediments y farsa en sos actes, ja que may ni un sol benefici n' ha rebut l' Estat, després d' haverse gastat en ell nostres mellors oradors y nostres mellors estadistas. La bancarrota del actual sistema parlamentari, miris pel costat que s' vulga resulta bancarrota vergonyosa, una vergonya nacional, que costa molt cara y s' paga també molt cara.

Apesar de trobarse en aquest terreno nostre sistema parlamentari, pot anar perfectament un diputat catalanista á Madrid, pero no s' deu pendre aixó com á vici, seguint lo camí emprés per tots los partits polítichs espanyols. Allavors la mort del partit catalanista estaria decretada y consumada molt aviat. De forsa viva y potent passaria á ser una forsa que l' govern dominaria á son gust; tot se reduhria á conseguir quatre cadiras més ó menos al Congrés y fins potser á conseguir alguna millora administrativa á Catalunya, segons las forsas ab que arribés á comptar. No deu seguirse pas aquest camí.

Lo diputat catalanista no hi deu anar pas com á representant del districte de Vilafranca ni de cap altre districte, hi deu anar portant la representació de totas las forsas catalanistas, y si la elecció pogués lograse per acumulació encare seria millor, puig que seria fàcil y molt significatiu que s' reunissin en tot Catalunya los 30.000 vots exigits per la ley.

En aquest terreno, la fenyá de nostre diputat á las Corts seria molt curta; se reduhria á exposar en nom de tots los catalanistas, clara y enérgicament lo que volém, lo que exigim, en totas las cuestions que tractés lo Congrés. Al mateix temps, nosaltres desde Catalunya hauriam de secundar enérgicament la seva campanya, y un cop exposat tot, retirar-se de las vias legals esperant las resolucions del govern. Si no logressim res ab aquest acte, res tampoch logreriam ab cent, y en aquest cas, ja sabria Catalunya son deber. ¡Res ab Castellá ¡tot per Catalunya!

JOSEPH ALADERN.

Retall

Ahir á las onze hi hagué un gran esvalot al pati del Hospital. La causa, la ximplería de que no poden curar alguns *hidalgos*.

La tamborinada s' havia comensat á formar la vigilia. Un catedràtich que s' diu Oliver havia, segons se 'ns ha dit, amenassat á una malalta que la posaria á dieta perque en la visita li contestava en catalá. Tinguis present que aquest senyor Oliver, encare que l' nom lo traheixi, parla en la *dulce y armoniosa lengua de Cervantes*.

Ja n' hi havia prou y massa. Los estudiants que, gracias á Deu, tenen cor y sentit comú, al saber aixó s' indignaren de mala manera, y al eixir ahir de la Clínica de Patología general donaren una xiulada fenomenal al metje-catedràtich que havia fet tal valentía l' dia avans.

De la xiulada vingué la protesta per part d' alguns —molt pochs com se pot compendre y del seu curs, com també s' pot compendre acostantse com s' acostan los exámens— y de la protesta altras coses pitjors, fins que entrá la policia, que de moment calmá als exaltats estudiants, repetintse l' escándol més tart al sortir del Hospital.

Sembla impossible que passin aquestas cosas á Barcelona y que n' sian causa personas que tingan carrera.

No sabem com acabarà aixó, perque, sobres que entre 'ls estudiants catalans seguix la indignació, se 'ns ha dit que son també molts los catedràtichs que s' han escruixit del procedir del senyor Oliver.

Quí li ha dit á aquest senyor que per anar á buscar remey á un hospital s' haja d' apendre de parlar en castellá? Quí li ha dit que sia un medi de curació amoninar á una malalta? En quin llibre de medicina

ho ha trobat? Ab quina persona de sentit comú ho ha consultat?

S'han d'acabar per sempre més aquestos fums que gasten certs subjectes. Catalunya reb ab los braços oberts y está orgullosa de hostatjar als forasters y als estrangers que s'hi venen á guanyar la vida y que la aprenen á estimar com més la tractan. D'aquets ne voldríam veure arribar cada dia, que ni tota la honradesa ni tota la civilització ni tota la riquesa es patrimoni dels catalans. Gent de fora hi ha que ens poden ensenyar moltes coses. Però 'ls que venen plens de vent, disposats sempre á despreciarnos á nosaltres y á la nostra llengua, aquestos sí que 'ns fan nosa, molta nosa, perquè, lluny d'agermanar, fan creixer los odís que no s'han fos com creuhen alguns carregats de bons intents.

Ja n'estéu fins al cap de munt d'aquestos orgulls y d'aquestos desprecis. Qui no s'hi volgui fer á la nostra llengua y á las nostras costums que se'n vagi com més aviat millor de Catalunya, que vagi á menjar lo pa allí hont no perlin dialectos, que l'haurá de menjar més moreno que 'l d'aquí. Que se'n hi vagin y ai pot ser avuy que no esperin á demá, que fassin lloch á altres castellans y estrangers que pron acceptarían lo que ells desprecian y ab qui nosaltres estaríam á partir un pinyó, perquè, ja ho hem dit que no las tenim totes las cualitats nosaltres, que de forasters n'hi ha ab qui un fallige desseguida; n'hi ha que quan se'n van se'ls anyora més que á alguns de casa; n'hi ha que un desitja que prosperin y que no's moguin may més d'entre nosaltres y millor encare que prenguin estat ab noyas catalanas.

Però aquestos no las posan á dieta á las malalties que no saben parlar en castellá.

S'assemblan tant poch ab ells com nosaltres mateixos.

(De La Renaixensa).

Bibliografia

LLIBRES NOUS

CALENDARI CATALÁ per l'any 1898, coleccionat y publicat per Joan B. Batlle.—L'Arxiv, Barcelona.

L'antich Calendari que solia publicar anyalment l'eximí catalanista D. Francesch Peley Briz, publicació que hagué de suspendres per causa de las malalties del colector que avans d'hora arribá á la decadencia de la vida, ha ressucitat enguany y no ho hem de passar per alt. Veritat es que lo del Calendari no te ja tanta rahó d'esser com avans, com quan era l'única manifestació anyal de las lletres catalanas, llevat del volúm dels Jochs Florals, hont sols hi cabia lo selecte. Alashoras que apenas hi havia revistas ni periódichs y molt menos llibres, lo «Calendari Catalá» era un verdader desveporader per l'inspiració dels lletrats y ensemps venia á esser una esperonada patriótica. Avuy, entre llibres, revistas, certámens etc., hi ha mes abús que falta de publicació y per ço lo «Calendari Catalá» es un volúm més en nostra bibliografía, bé que sempre la diversitat d'autors y de materias li donaran un atractiu superior á altres publicacions.

L'hereu den Briz, en aquest particular, es lo jove y actiu libretre D. Joan B. Batlle, catalanista també dels decidits y enamorat com qui mes de nostras lletres antigas y modernas. Comensá per voler que 'l santoral que iniciá lo llibre fos rigurosament catalá, idea digna de tot elogi que ha realizat en part y que podrà anar perfeccionantse en los calendaris successius, posantli la major escrupolositat y fenthi intervenir á persones competents. ¡No'n sortirían poch de noms de casa catalans que resultan esser noms baptismals y 'ls que 'ls portan no s'ho creuhen per haverse oblidat en tant alt grau la forma indígena de pronunciarlos, adeptant la forma castellana.

Lo «Calendari» del senyor Batlle conté, á mes del santoral, lo que explica Mossen Jaume Collell en las quatre rallas inicials: «L'article científich al costat de l'anecdota picaresca; la llegenda popular ben presentada donantse lo bras ab la poesia fresca d'un novell; la crónica anyal del moviment regionalista feta á conciencia pera que facilment puga consultarse després quan convinga; lo necrològi del any com un tribut de familia á la memoria dels qui se'n van...» Tot aixó, y alguna cosa mes, hi ha en lo nou Calendari, que mostra poesias d'una pila d'autors, entre ells alguns de primera anomenada, y treballs en prosa també molt escullits, deguts á plomas ben trempadas y ben acreditadas.

Esperém que 'l nou colector, que mereix per l'empresa un fort aplaudiment, tindrà tanta constancia com l'antich y 'ns viadrá á saludar cada Ninou ab tant

bonas formes, de lo qual n'hi quedarán agrohits los amichs de la literatura y tots los bons patriois.

MANIATICHS quadrets per Manuel de Urgellés Depares.—Barcelona, llibreria L'Avenc. 1898.

Lo jovent que puja, com altres vegades hem fet observar, s'ha tirat més á escriure en prosa que á fer versos. La pintoresca de costums es en l'actualitat una de las més afavoridas, notantse en istil y factura un verdader progrés. No en tots los autors hi há la mateixa animació ni aquell *quid* interior que ilumina la forma, pero son molts los que escriuhen bé y ab polidessa, buscant sempre la paraula més propia y la més catalana.

L'artiolet de costums es un dels medis literaris més explotats. Qui vá á buscar sos assumptos á la vida ordinaria y normal, escullint per persona ja al primer que troba en son camí; qui l'va á cercar entre las excepcions, entre 'ls «maniatichs», com ha f t D. Manuel d'Urgellés, autor nou per nosaltres. «Maniatichs» es una colecció de gent entre la qual se bellugan lo «filosóph», lo «naturalista», lo «polítich», l'«antiquari», lo «supersticiós», l'«avar» y... «tothom», segons l'últim quadro del llibre de que parlém. Efectivament, ningú s'escapa d'alguna mania, sia á estonas perdudas, que podríam dir, sia á tot hora; solament que de vegades fa de mal distingir lo que es monia de lo que pot considerarse com cosa molt distintá, com una idea plena d'elevació que topa ab la vulgaritat y prejudicis de la gent, y que, per lo mateix, es digna de respecte y admiració.

Lo senyor Urgellés Depares s'entreté en descriure lo que'n diríem manias cómicas y ho fa ab trassa, pero li falta encara á la seva ploma cert refinament d'intenció que un vá veient entre líneas quan llegeix á un satírich de volada. Quan lo senyor Urgellés tinga aixó, y més depurats l'istil y l'llenguatge, logrará que sos «tipos», que ja s'evidencian tant en aquest llibre, nos comparegan desde'l comensament de l'escena de cos enter, ben marcats y caracterisats, com en un teatre.

Nos alegrém de la coneixensa d'aquest escriptor nou, destinat á honrar en companyia de tants altres dignes de lloha las lletres de Catalunya.

L'ESQUIROL, per Joseph Morató y Grau.—Girona, Estampa de Manuel Llach, 1897.

Aquesta noveleta está escrita per un autor ja expert, que no comensa avuy á escriure. «L'Esquirol» es un llibre que té una pila de bonas qualitats y una de las primeras lo llenguatge. L'autor ha copiat lo de la comarca hont ha nascut y viu, y per aquest procediment, que apart molt senzill y no ho es tant com sembla, ha lograt posarse entre 'ls escriptors catalans que's fan llegir. Suposém que aquest es son primer llibre formal y, essent aixís, pot ben estar content del resultat. La acció de la noveleta es ben pensada, ben planejada, ben dirigida, pintorescament exposada, descrita ab espontaneitat y sense esforços, y 'ls personatges, en sa majoria, vinhen y's mouhen dintre un quadro sobri y en mitj d'una atmósfera veraderament local, essencialment gironina.

Tot va bé, fins que s'acaba. En lo desenllás no ha sigut tant felís lo senyor Morató com en lo altre. Nos fa por que certas lecturas li han fet mal y l'han senyorejat los procediments d'alguna escola determinada. Hi ha un pás que's podia evitar y, natural y «gironinament» parlant, fuig de la versemblansa, y es la cayguda d'en Joanet y la Layeta, innecessaria é inesperada. Posat en aquest carril de lo anormal é ilògich, no fa tant extrany que l'héro de la noveia arribi fins al suicidi, d-sentílas amarch que fa mal á las bonas condicions y al art ab que 'l senyor Morató ha escrit lo seu llibre. No es que 'ns passi pel magi la idea d'imposar al autor un desenllás favorable; no es que falti la lògica perquè las cosas no acaban bé, sino per la extranyesa y anormalitat del procediment. Se comprea lo que li passa al Héroe després de la disbauxa de la comitiva nupcial; pero avans d'acudir á lo que acut hi ha alguna altra solució que l'art no ha rebutjat may. La desesperació es una cosa menos humana de lo que han volgut feren veures certas escolas literarias del nostre sigle, perquè l'home te amor grandíssim á la vida; pero es menos defensable entre nosaltres, en nostra terra de Catalunya, y encara més en las comarcas que s'acostan al Pirineu, hont la rahó domina sempre al sentiment y la sobrietat del viure posa trabas fins als goigs més llegítims. Llástima, donchs, que hi haja aquesta tara en la noveleta del jove escriptor gironí, escrita tota d'una pessa, que en l'istil y en la manera de fer recorda precisament aqueixa sobrietat de la rassa, y que's complau en pintarnos paysatges, costums y escenas d'aquell gloriós recó de la nostra terra, hont,

com ero natural, hi han trobat las lletres patrias bona sahó per creixer y fructificar. Li esperém ab ansia un nou llibre y, entretant, li agrahim la publicació d'aquest y 'l present que 'ns n'ha fet acompanyat ab efectuosas dedicatorias.

H.

CRÓNICA

OBSERVACIONES METEOROLÓGICAS del dia 3 de Mars de 1898

FACILITADAS PER D. RAMON GISPERT

HORAS d'observació	BARÓMETRE aneroide	GRAU d'humiditat	PLUJA en 24 horas	AYGUA ovap. en 24 h.	ESTAT del cel	OBSERV. PARTICULAR
9 m.	753	84		27	Nuvol	
3 t.	762	83				

HORAS d'observació	TEMPERATURAS			VENTS direcció	NUVOLS classe	can. 0/10
	Maxima	Minim.	Term. tipo			
9 m.	Sol. 23	4	6	S.	Cumul.	0/7
3 t.	Sombra 17		13	S.	Cumul.	

Victima d'una pulmonia morí á las set del matí d'ahir lo reverent Mossen Lássaro Domingo Ávila, Beneficiat de la parroquia Major de Sant Pere.

Era Mossen Lássaro, que's trobava en lo segon ters de la vida, una persona amable y un sacerdot virtuós lo que fá que sa mort haja sigut molt sentida per totes las personas que havian tingut ocasió de tractarlo.

Durant tot lo dia d'ahir lo domicili del bondados capellá se vegé somament concorregut de personas de totes classes desitjosas de donar al difunt, que estava amortallat ab las robas de cor, la postrera despedida.

A las nou en punt d'aquest matí tindrà lloch l'enterro, reunintse lo corteig á la casa mortuoria, arrebal Alt de Jesús.

¡Que Deu haja recullit l'ànima del bondados clerguel!

En aquets moments d'angustiosa crisis pera la agricultura, espanyola y especialment pera la viticultura, en vista del mal aspecte que presentan pera nosaltres vins los mercats francesos, tenen molta importancia los propósitos d'una companyia inglesa, que tracta d'empendre lo negoci de vins á Espanya, montantlo á la alta escola pera la exportació directa á la Gran Bretanya.

Aquesta companyia se proposa fer un viatge per las regions ahont se cull vi negre de taula, similar als francesos, pera analizarlo y plantejar lo negoci de elaboració y exportació, montant grans fabricas, d'ahont surtin los vins classificats y perfeccionats tal y conforme se fa á París.

Desde d'ara aixó pot ser la base d'un gran negoci pera 'ls viticultors.

Lo recaudat en la Administració de Consums d'aquesta ciutat per diferentas especies puja la cantitat de pessetas 759 99.

Circulan á Barcelona numerosos bitllets del Banc d'Espanya falsos de la serie de cinquanta pessetas. Portan estampat lo busto de Goya y la feixa primer de Juny de 1889.

No estará de més previndrens per si's tracta de circular algun de tals bitllets en aquesta ciutat.

Si diferencian dels ilegítims en la impressió, que segons sembla, resulta molt borrosa en los falsos.

En lo quint diumenge de Cuaresma rebrán ordres trenta alumnos del Seminari de Tarragona.

Com detall significatiu dels incidents á que está donant lloch lo procés Zola, diu el *Gaulois* que cap dels abogats inscrits pera la defensa en lo tribunal d'apelació ha acceptat l'encàrrech de sostindre lo recurs á dit tribunal presentat per l'eminent escriptor, per lo que aquest tindrà que ser nombrat d'ofici.

Per referirse á dos amichs particulars nostres copiém de «La Renaixensa» la següent gatzetilla:

«Tiempo perdido» se titula una colecció de poesias originals de D. Francisco Vicens, ab ilustracions de A. Soler. Salvant la opinió del autor, clarament despresada del títul, devém dir que las poesias nos semblan bastant discretas.»

Ans d'ahir al vespre tingué lloch en l'Ateneo Barcelonés la anunciada lectura del nou poema de Mossen Jacinto Verdager «Santa Eularia». Numerosa concurrencia va assistir al acte desitjosa d'escoltar la darre-

ra composició del eminent poeta català. Fou l'encarregat de llegir-la don Artur Masriera qui ja acreditat de temps com a inspirat poeta, abir va donarse a conèixer com hàbil llegidor. Avans que tot explicà ab breus paraules lo senyor Masriera que abir precisament complian vint anys que en la mateixa sala del Ateneo fou llegida la traducció castellana del immortal poema «La Atlántida», coincidència que donà peu al llegidor per dedicar un carinyós recort y justas y laudatorias frases a Mossen Verdguer. Després d' aquestes paraules comensà la lectura del poema.

«Santa Eularia» es una joya literaria treballada ab l'art é inspiració que l' autor dels «Idilis» y «Sant Francesch» té ja ben demostrats.

L'argument del poema es la vida y martiri de la patrona de Barcelona; lo primer cant passa al Desert de Sarrià hont, segons la tradició, visqué lo verge Eularia en sa infantesa. Es notabilíssim lo cant titolat «Barcino» que es una acabada descripció de Barcelona romana, feta ab la empena del poeta vigorós de sempre. La crucifixió y sepeli de la santa, aixís com los cants dedicats a la trobada del cós a Santa Maria del Mar, son trossos escullits de poesia descriptiva. L'epilech del poema es una valenta evocació del despertament esperit relligiós a Barcelona. No cal dir que l' llenguatge castís y enlayret y català de bona lley, en tota la obra captiva la atenció del oyent, aixís com lo acabat de la forma que basta dir que es de obra treballada per Mossen Verdguer.

Al acabar la lectura admirablement feta per lo Sr. Masriera la concurrència aplaudí ab entusiasme y molts dels presents, entre 'ls que 's veyan als principals literats, felicitaron a Mossen Jascinto Verdguer que estigué al present al acte.

Crónica teatral

«IL CAPITAN FRACASSA»

Opereta en tres actes del mestre Dellinger

Sense temps pera comunicar a nostres lectors las impresions rebudas per nosaltres en la nit d' ans d' ahir en lo Teatro Fortuny ab motiu del estreno d' aquesta obra, y amohinats de fanya ahir pera emprendre en la extensió que desitjavam aquesta tasca, nos trobém avuy en que hem de ferho a corre-cuyta, curt y malament.

Res dirém del libretto, puig l' italià, es una llengua que rescitada y cantada per fills del privilegiat país del art, s' escapa a nostra intuició un bon número de paraules y de las pocas que arriba a retenir la nostra memoria, una meytat per lo cap més baix, no son desconeugdas.

No obstant, podém regoneixer mérit al libretista que d' un argument molt senzill ne sap treure pasta pera ferne tres actes, dibuixantnos tot un tipo acabat, lo del Capitán, y altres dos l' Oberto y l' Momo que en res desmereixen d' aquell, si steném a las sevas figuras secundarias en la obra.

En lo transcurs de cada hù dels tres actes, hi ha algunas escenas cómicas molt ben trassadas y fins se 'n inicia alguna de dramática, que aborta sense altre motiu que l' de ser l' obra bufa, tal com la que en que lo Momo es injuriat per lo lord, y la que en lo primer arrenca a la forsa lo brassalet de la primpcesa Bianca de Coligni.

Finalment l' obreta está saturada d' alguns xistes tant en los cantábils com en los rescitats, xistes que l' espectador no deix passar despercebut, puig regularment n' entén bastants.

En quant a la partitura del mestre Dellinger es també d' un género lleuger, fácil, y conté bastants números inspirats, entre 'ls que podríam citar las coplas del segon acte, lo concertant del final d' aquest y l' bailable «La Chiozzotta» en lo que hi sobresurten unas difícils variants de flauta que comprometeren de valent al professor encarregat de la part d' aquest instrument.

En lo tercer acte hi ha un inspirat «duo» de triple y tenor que desarrola igual motiu que en lo «duo» de Mefistoteles de Boitto y un ayrós wals.

Aceptable com totas las obras que posa en escena aquesta companyia, fou, en conjunt, la execució de «Il Capitan fracassa» lluhintse en primer lloch l' encarregat del paper de protagonista, lo notable tenor cómich Sr. Grossi, qui nos feu un capitá a les mil maravellas, dihent y cantant sa particella molt bé, especialment las coplas del segon acte.

«Dagli amici mi guardi Iddio
»che dai nemici mi guardo io»,
que vingué obligat a cantar per segona vegada pera

fer collar los frenétichs picaments de mans ab que l' públich premiá sa tasca.

Las senyoretas Tani (Adelina y Elena) en lo segon acte ballaren lo «gran pas a dos de carcter» La Chiozzotta molt bé, particularment la Srta. Elena que se 'ns revela com a una consumada ballarina.

La part que la Srta. Elena ballá sola vingué obligada a repetirla.

La Sra. Coiva igualment estigué felis interpretant a la Primpcesa Bianca de Coligni y en lo duo ab lo tenor del tercer acte fou merescudament aplaudida.

Y 'ls senyors Pomer, Tani (G), Arrigotti y demás artistas que hi prengueren part contribuïren al felis conjunt de la obra.

No podém fer de la orquesta iguals elogis apesar dels grans esforços que feya l' director senyor Gonzaga pera que no s' enfonzessin los músichs ab los continuats cambis de tó y de compás de la partitura, com en las variants de flauta del bailable.

No ho extranyém. La obra aquesta, segons nostras noticias, s' ha posat en escena ab un sol assaig de dos horas per part de l' orquesta, y com no escassejan en la partitura las dificultats, necessariament havían de venir las ensepegadas que l' públich va notar.

Per lo tant, nosaltres ab fonament de causa no podém censurar ni al Director ni als músichs.

No deix de revelar una bona batuta y talent qui, com lo Director Sr. Gonzaga, s' atreueix a posar obras com «Il Capitan fracassa» en dos horas, per més sabuda que no sigui dels artistas, si 'ls músichs justament l' havían sentit de nom.

F. C. E.

SECCIO RELIGIOSA

Sant d' avuy.—Sant Cassimir.
Sant de demà.—Sant Eusebi.

SECCIO COMERCIAL

BOLSA DE REUS

Cotizacions realizadas en lo dia d' ahir a Barcelona facilitadas per lo corredor en aquesta ciutat D. Antoni Demestre.

Interior	64'45	Cubas del 86	91'68
Exterior	80'45	Cubas del 90	76'37
Colonial	93'	Aduanas	95'12
Norts	22'70	Oblig. 5 p ^o Almansa	
Fransas	17'45	Id. 3 p ^o Fransa	38'75
Filipinas	95'12		

PARÍS

Exterior 59'68 Norts

GIROS

Paris 34'50 Londres 33'98

Se reben ordres pera operacions de Bolsa. Compra y venda de tota classe de valors cotizables en Bolsa. Descompte de cupons y compra de menedas d' or de tots los paissos.

J. Marsans Rof

Representant: JOAQUIM SOCIATS

CARRER SANTA ANNA, 26.—REUS

Ultima hora de la Bolsa de Barcelona a las 4 de la tarde d' ahir:

Interior	64'45	Filipinas	
Exterior	80'45	Aduanas	95'12
Amortizable	76'	Cubas 1886	91'62
Fransas	17'40	Cubas 1890	76'37
Norts	22'70	Obs. 6 0/0 Fransa	71'50
Exterior Paris	59'68	Obs. 3 0/0 »	38'62

GIROS

Paris 34'50 Londres 33'98

Se reben ordres de Bolsa pera Barcelona, Madrid y Paris.

Descompte de cupons, compra y venda al comptat y per compte agé de tota classe de valors, compra de monedas y bitllets de tots los paissos.

Cambis corrents en lo dia d' ahir en aquesta plassa facilitats per los corredors de comers D. Joan Vallés Sureda, D. Joan Llauredó Prats, don Joan Vallés Vallduví y D. Francisco Prius Demestre.

Londres a 90 dias fetxa.		diner
» a 8 » vista.		operacions
Paris a » » »		»
Marsella a 30 » »		»

VALORS LOCALS	DINER PAPER.	OPER.
ACCIONS	010	010
Gas Reusense	785	
Industrial Harinera	500	0
Banch de Reus	495	
Manufacturera de Algodon	90	
C. Reusense de Tranvias, privilegiadas al 5 per cent.	150	
Societat Hidrofórica	435	450

ANUNCIS PARTICULARS

ALS HERNIATS

(Trencats)

Constituheix una gran equivocació la que sofreixen la majoria dels herniats (TRENCA TS) al creure que qualsevol braguer comprat al etzar lo suficient pera retenir y fins curar las hernias, essent aquest error causa de molts complicacions funestas.

Per qui correspongui, no s' deuria permetre lo cinisme de certs mercaders d' ofici que ab major descaro s' titulan «ortopedistas» y especialistas en lo tractament de las hernias, sense cap títol que justifiqui sa competencia y no obstant tenen lo «desahogo» d' anunciar en los periodichs la curació radical de dita malaltia, quin mecanisme desconeixen en absolut.

A LAS MARES

Avans de sacrificar a vostres fills ab una vena, bruta, incómoda y perillosa, consulteu ab vostre metje, ab seguretad vos dirá que pera la curació de vostres petits, lo remey mes prompte, segur, net, fácil, cómodo y económico, es lo bragueret de cautchouc ab ressort, testimoniando aixís lo número ja important de criaturas curadas per tal medi, durant lo temps de ma permanencia en aquesta ciutat.

Tirants Omoplátichs pera evitar lo carregament d' espalllas.

Faixas hipogástricas pera corregir la obesitat, dilatació y abultament del ventre.

JOSEPH PUJOL

cirurjiá especialista en lo tractament de las hernias ab l' archs anys de práctica en la casa de D. Joseph Clauselles a Barcelona. Establiment «La Cruz Roja».

REUS.—PLASSA DE PRIM.—REUS

Diversions públicas

TEATRO FORTUNY

Gran Companyia italiana

d' ópera y opereta

DE

D. EMILI GIOVANNINI

Funció pera avuy.—9.º d' abono.—Se posará en escena la célebre ópera bufa en 3 actes «El Barbero de Sevilla».

Entrada a localitat 3 rals.—Id. al paradís 2.

A tres cuarts de nou.

TELEGRAMAS

Madrid 3.

S' ha rebut un telegrama de Manzanillo dihent que continúan arribant allí tropas destinadas a reforzar aquell cos d' exercit pera las próximas operaciones.

—Son molt importants las operaciones realizadas per las columnas Bara del Rey y Ortega en la part Norest de Cuba y estribacions de Sierra-Maestra.

Formavan dita columna lo regiment de Cuba y tres companyas de Puerto Rico.

Aquestas forsas operavan divididas en petites fracciones, practicant importants regoneixements en tota aquella zona.

—Telegrafian dels Estats Units que l' ministre de Marina ha ordenat vagin a Cuba ab l' objecte de repartir socorros als reconcentrats, los barcos «Montgomery» y «Machbil».

Lo primer se dirigirá a Matanzas y l' segon a Sagua la Grande.

—Telegrafian de Avila que s' ha reproduhit lo tumult per consecuencia del conflicte del pá.

Las tendas han tancat sas portas y en la població regna una alarma extraordinaria.

Los vehins han impedit la sortida de varis carros carregats de blat, dihent que primer deu atendres a sas necessitats.

La benemérita ha tractat de fer frente als amotinats, pero aquestos han rebutjat a la guardia civil.

Molts donas recorren los carrers d' Avila en actitud alarmant.

—A Cáceres també ha estallat un sério tumult al sapiguerse que alguns pastissers anavan a apujar lo preu del pá.

Los diaris de Madrid demanen per lo tant la lliure introducció de grans en nostra Península.

—Un parte de Nova York comunica que s' ha embarcat pera Espanya lo Sr. Gutierrez Sobral, ex agregat naval de la legació espanyola a Washington y quin nom he figurat tant aquestos dias ab motiu d' atribuirseli certes frases depressivas pera l' Goberna nortamericá.

Imp. de C. Ferrando.—Plassa de la Constitució.

